

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. VIII. Adultis sifficit ad justificationem, adeoque ad salutem,
Baptismus in voto, id est, perfecta contritio, vel amor Dei super omnia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

bitata, dubitatur ab aliquibus Primò an sufficiat adultis Baptismus in voto? Secundò, an, & pro quo tempore obligentur adulti præcepto divino positivo ad realem Baptismum? Pro responsione ad primam dubitationem erit

CONCLUSIO VIII.

Adultis sufficit ad justificationem, adeoque ad salutem, Baptismus in voto, id est, perfecta contritio, vel amor Dei super omnia.

sermonem meum servabit, & pater meus diligit eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.

Sed cum hæc certa sint, non parva tamen est difficultas, an hæc scripturæ intelligendæ sint de quacumque contritione, aut amore Dei super omnia, an solum de illa, quæ merito suo adæquet demeritum culpa: quam controversiam remitto ad proprium locum, ubi multis adductis rationibus, & auctoritatibus ostendam non requiri, ad contritionem aut amorem justificativum extra Sacramentum, determinatam aliquam intensiorem vel durationem.

Hic contenti erimus explicatione unius & alterius loci D. Augusti, qui adversarijs maximè videntur favere. Primus locus desumitur ex lib. 4. de Baptismo cap. 21. in medio: Sicut autem bono Catechumeno Baptismus deest ad capeffendum regnum celorum, sic malo baptizato vera conversio. Secundum locum reperio tract. 13. in Joannem circa medium, ibi: Quantumcumque enim Catechumenus proficiat, adhuc sarcinam iniquitatis suæ portat, non illi dimittitur, nisi cum venerit ad Baptismum.

Sed ut à postremo exordiar, explicationem ejus peto ex antecedentibus & consequentibus. Querit August. hoc loco: Quare baptizabat Ioannes? Respondet: Quia oportebat ut Dominus baptizaretur. Interrogat rursum: Et quare oportebat ut Dominus baptizaretur? Quia, inquit, multi contempti erant Baptismum, eò quòd iam maiore gratiâ præditi viderentur, quàm viderant alios fideles. Ac paucis interjectis: Ad hoc autem viam præbuit Dominus noster Iesus Christus, sicut audistis fratres ne quis arrogans eò quòd habeat abundantiam alterius gratiæ (puta: ille prudentiam, ille doctrinam, ille castitatem, ille fortitudinem patientiæ, ut præmiserat) dedignaretur baptizari Baptismo Domini: quantumcumque enim Catechumenus proficiat (id est, videatur sibi profecisse in hujusmodi gratijs) adhuc sarcinam iniquitatis suæ portat &c.

Vidistis solutionem? Contemptum Baptismi arguit D. Aug. non omissionem ex justa causa, aut invincibili ignorantia. Contemptum, inquam, arguit: & quis potest dicere quòd injustè? Herculé nemo docet, vel unquam docuit, Catechumenum quamdiu Baptismum contemnit, aut negligit, à sarcina iniquitatis suæ posse liberari, id est, justificari; quoniam justificatio, ut jam jam diximus ex Trident. fieri non potest sine lavacro regenerationis, aut ejus voto.

V u Anne

105. Prima pars satis colligitur ex Concilio Trident. sess. 6. c. 4. ibi: Quæ quidem translatio, hoc est, justificatio, post Evangelium promulgatum sine lavacro regenerationis, aut eius voto fieri non potest. Ergo à contritio sensu, fieri potest per lavacrum regenerationis, aut ejus votum.

Profecò si contritio charitate perfecta reconciliat hominem Deo, priusquam Sacramentum Pœnitentiæ actu suscipiatur, ut docet idem Concil. sess. 14. c. 4. Quidni etiam justificet hominem adultum ante realem susceptionem Baptismi? Enimvero teste eodem Concilio, eadem sessione c. 2. in fine: Est hoc Sacramentum Pœnitentiæ relapsi post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratus ipse Baptismus.

Confirmatur ex diversis Scripturis, quæ contritioni, & amoris Dei super omnia simpliciter tribuunt vim justificandi. Ezechiel. 33. v. 12. Iustitia iusti non liberabit eum in quacumque die peccaverit, & impietas impij non nocet ei in quacumque die conversus fuerit ab impietate sua.

Quæ sit portò illa conversio significat Dominus apud eundem Prophetam cap. 18. v. 21. dicens: Si autem impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit iudicium & iustitiam: vitâ vivet & non morietur. Consonat Christus Matth. 4. v. 17. Exinde cepit Iesus prædicare & dicere: Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum celorum. Et Luc. 15. v. 7. Dico vobis quòd ita gaudium erit in celo super uno peccatore pœnitentiam agente, quàm super nonaginta novem iustis, qui non indigent pœnitentiâ.

Ad lacrymas autem Mariæ Magdalene quid? Remittuntur ei peccata multa, quoniam diligens dilexit multum. Luc. 7. v. 47. Si quis enim diligit me, ait Joannis 14. vers. 23.

Licet merito suo non adæquet demeritum culpa.

Contra hoc opponitur D. Augustinus.

108. Explicatur.

109. Baptismi votum non stat cum ejus contritione.

105. Sufficit Baptismus in voto. Trident.

106. Confirmatur ex diversis scripturis. Ezech. 33.

Item 18.

Contritioni & amoris tribuuntur vim justificandi. Marc. 4.

Luc. 15.

Item 7.

Anne contemptus Baptismi, ejus votum? Absit ut dicamus eum amare Deum super omnia, aut ex tali amore dolere de peccatis, qui negligit, aut contemnit præceptum divinum graviter obligans omnes adultos, etiam alioquin justos, ad suscipiendum Sacramentum Baptismatis. Neque enim simul consistunt, aut in una fede, id est, animâ, morantur dilectio Dei super omnia, detestatio peccati cum proposito de cætero non peccandi, & actuale peccatum mortale.

Sicuti nec amor Dei super omnia cum actuale peccato.

110.

Adde per sarcinam iniquitatis non malè à quibusdam intelligi pœnas temporales peccatis remissis debitas, quæ rarissimè per Baptismum in voto ex toto remittuntur. Unde subdit S. Doctor: *Quomodo non caruit populus Israël populo Ægyptiorum, nisi cum venisset ad mare rubrum; sic pressuris peccatorum nemo caret, nisi cum ad fontem Baptismi pervenerit, in quo tota pœna temporalis dimittitur, quæ merito pressura appellatur, priyans animam Dei visione ac fruitione.*

S. Aug. 11.

111.

Prima interpretatio apparet verior, & menti D. Augusti. conformior, & non obscure deducitur, etiam ex primo loco supra allegato pro contraria sententia, quem proinde eodem modo intelligimus. Et enim, ut omitam, similitudinem semper claudicare; adeoque bono Catechumeno ita Baptismum necessarium esse necessitate præcepti, sicut conversio necessaria est necessitate mediij malo baptizato, certissimum est mihi, & omnibus esse debet, Sanctissimum Præfulem illis verbis nequaquam voluisse negare, hominem Deo posse reconciliari, antequam Sacramentum Baptismi actu suscipiat, & per consequens glorificari, juxtâ illud Apostoli (quod non potuit ignorare) Roman. 8. *verf. 30. Quos iustificavit, illos & glorificavit.* Si tamen in illa iustitia decesserint. Et verò quid obstat quò minus homo in iustitia accepta ante Baptismum possit decedere?

Rom. 8.

Charitas perfecta & sincera non est sine remissione peccatorum.

Introspeciamus penitiùs verba Doctoris Sancti, & omnes mirabimur quorundam cecitatem, qui freti ejus auctoritate, ausi fuerunt asserere: Charitatem perfectam & sinceram, quæ est ex corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta, tam in Catechumenis, quam in pœnitentibus posse esse sine remissione peccatorum. Item per contritionem etiam cum charitate perfecta, & cum voto Sacramenti conjunctam non remitti crimen extra casum necessitatis, aut Martyrij sine actuale susceptione Sacramentorum.

112.

Sic autem discurrit D. Augusti. lib. 4.

de Baptismo contra Donatistas c. 21. *Illud senè quod de Catechumenis objicatur Cypriano, quòd in martyrio deprehensi, & pro nomine Christi occisi, etiam sine Baptismo coronarentur; quid ad rem pertineat non satis intelligo, nisi quia forte dicebant multò magis hereticos cum Baptismo Christi posse ad regnum eius admitti, quòd Catechumeni admittentur, cum ipse dixerit: Nisi quis renatus fuerit &c. Quia in re nescio dubito Catechumenum Catholicum dignâ charitate flagrantem heretico baptizari antepone; sed etiam in ipsa intra Catholica bonum Catechumenum malo baptizari anteponimus; utique quia ille filius Dei adoptivus, ac hæres vitæ æternæ per gratiam sanctificantem; hic autem filius diaboli, & hæres æternæ damnationis per peccatum mortale.*

Nec ideo tamen (pergit D. Augusti.) Sacramento Baptismatis, quo iste nondum, ille iam imbutus est, facimus iniuriam, aut Catechumenum Sacramento Baptismi præferendum putamus, cum aliquem Catechumenum aliquo baptizato fideliorè meliorèq. cognoscimus. Melior enim Centurio Cornelius nondum baptizatus, Simone baptizato: iste enim (nota) & ante Baptismum sancto Spiritu repletus est, ille & post Baptismum immundo Spiritu repletus est. Verum amen Cornelius si etiam Spiritu sancto iam accepto per Baptismum in voto, hoc est, per contritionem perfectam, aut amorem Dei super omnia, baptizari realiter voluisset post mortem reus peret.

Et infra: *Sicut ergo non debemus improbare iustitiam hominis, quæ prius esse capta, quam coningeretur Ecclesie, sicut esse cepit iustitia Cornelij priusquam ipse esset in plebe Christiana, quæ neque si improbaretur, duxisset ei Angelus. Acceptæ sunt eleëmofynæ tuæ, & exaudita sunt orationes tuæ: neque si sufficeret ad capeffendum regnum calorum, ut ad Petrum mitteret, moneretur.*

Ubi non hoc putandum est voluisse D. Aug. Cornelium iustum, si in illa iustitia decessisset, fuisse damnandum, sed cum fides Christi explicita; similiter Baptismus, necessaria essent, non solum ad salutem, sed etiam ad iustitiam, necessitate præcepti; ne fortè cum tempore vincibiliter ignorares, & ex illa ignorantia contemneret fidem Christi, ac Baptismum, atque ita iustitiam, ac gloriam perderet, necessarium erat, ut ad eum ædificandum, hoc est, instruendum in mysterijs fidei, quæ ante adventum Christi non fuerant necessarij, nequidem necessitate præcepti, credenda, mitteretur architectus Apostolus Petrus.

Hanc

113. Hanc esse mentem D. August. colligo
 8. August. insuper ex his, quæ habet ibidem c. 22.
 Rom. 10. v. 10. ibi: *Quantum itaque valeat etiam sine visibili
 Sacramento Baptismi, quod ait Apostolus: Cor-
 de creditur ad justitiam, ore autem con-
 fessio fit ad salutem, in illo latrone declara-
 tum est; sed tunc impletur invisibiliter, cum my-
 sterium Baptismi non contemptum religionis, sed
 articulus necessitatis excludit.*

Nam multo magis in Cornelio & amicis
 eius, quam in latrone (cum Christo cruci-
 fixo) posset videri superfluum ut aqua etiam
 tingerentur, in quibus iam donum Spiritus san-
 cti, quod non nisi baptizatos alios accepisse sancta
 Scriptura testatur, certo quoque indicio, quod illis
 temporibus congruebat, cum linguis loquerentur,
 enumerat; Baptizati sunt tamen, & in hoc factio
 Apostolica extat auctoritas, baptizandi scilicet
 eos, quos ante Baptismum constat accepisse
 Spiritum sanctum per Baptismum
 Fluminis. Usque adeo nemo debet in quolibet
 proventu interioris hominis, si forte ante Baptis-
 mum Fluminis usque ad spiritalem intellectum
 pio corde profecerit, contemnere Sacramentum,
 quod ministrorum opere corporaliter adhibetur,
 sed per hoc Deus hominis consecrationem spiritali-
 ter operatur, dans fidei, spei & charitatis aug-
 mentum, sicut scriptum est: *Qui iustus est
 iustificatur adhuc.* Apoc. ult. v. 11.

Et inquirens rationem, ob quam Joanni
 fuerit attributum munus baptizandi, in-
 quit: *Ut Dominus ipse qui dederat, cum servi
 Baptismum non sprevisset accipere, dedicaret hu-
 militatis viam, & quanti pendendum esset sum-
 mæ Baptismi, quo ipse baptizaturus erat, tali factio
 apertissime declararet. Videbat enim tanquam
 peritissimus medicus salutis æternæ, quorundam
 non defuturum tumorem, qui cum intellectu ve-
 ritatis, & probabilibus moribus ita profecis-
 sent, ut multis baptizatis vitæ, atque doctri-
 nâ se præponere minime dubitarent, superva-
 canem sibi esse crederent baptizari, quando
 ad illum mentis habitum se pervenisse crederent,
 ad quem multi baptizati adhuc ascendere cona-
 rentur.*

Quis ergo credat August. negasse om-
 nibus Catechumenis ante realem susceptionem
 Baptismi Fluminis gratiam justifican-
 tem? Sanè Cornelium fuisse iustum non
 posset clariùs docere, quam docuit c. 24.
 illis verbis: *Veraciter conycere possumus, quid
 valeat in parvulis Baptismi Sacramentum, ex
 circumcissione carnis, quam prior populus acce-
 pit, quam priusquam acciperet, iustificatus est
 Abraham, utique internâ Spiritus sancti
 gratiâ, sicut Cornelius etiam dono Spiritus san-
 cti priusquam baptizaretur datus est.*

Et paucis interpositis: *Sicut ergo in Abra-
 ham præcessit fidei iustitia, & accessit circum-*

*cisio signaculum iustitiæ fidei, ita in Cornelio
 præcessit sanctificatio spiritalis in dono Spiritus
 sancti, & accessit Sacramentum regenerationis
 in lavacro Baptismi.*

Porro ex his omnibus sic concludit c.
 25. *Quibus rebus omnibus ostenditur aliud esse
 Sacramentum Baptismi, aliud conversionem cor-
 dis, sed salutem hominis ex utroque compleri;
 nec si unum horum defuerit, ideo putare debe-
 mus consequens esse, ut & alterum deit, quia
 & illud sine isto potest esse in infante, & hoc
 sine illo potest esse in latrone, complemte Deo sive
 in illo, sive in isto, quod non ex voluntate de-
 fuisset. Cum verò ex voluntate alterum ho-
 rum defuerit, reatu hominem involvi, & Ba-
 ptismus quidem potest inesse ubi conversio cor-
 dis defuerit, Conversio autem cordis potest qui-
 dem inesse non percepto Baptismo, sed contempto
 Baptismo non potest. Neque enim ullo modo di-
 cenda est conversio cordis ad Deum, cum Dei
 Sacramentum contemnitur.*

Atque hoc solùm voluit, quando su-
 pra c. 22. dixit, conversionem cordis iusti-
 ficare, cum ministerium Baptismi non contem-
 ptus religionis, sed articulus necessitatis excludit;
 non quasi perfecta Dei dilectio super om-
 nia, aut contritio charitate perfecta extra
 necessitatem non iustificet, sed quoniam
 illa haberi non potest, ubi adest contem-
 ptus Sacramenti necessarij ex jure divino
 positivo; quod verissimum est.

Necessarij dico, ex iure divino positivo.
 Quæris unde id sciam? Jam edissero.

CONCLUSIO IX.

Adulti sufficienter instructi, si
 desit iusta causa, jure divi-
 no Baptismi susceptionem
 diu differre prohibentur;
 convenit equidem duo Ba-
 ptismi solemnibus tempora, etsi
 multi adhuc restent menses,
 expectari.

D Ari aliquod præceptum Baptismi di-
 vinum positivum generaliter obli-
 gans omnes adultos qualitercumque ante
 Baptismum iustificatos, diximus in fine præ-
 cedentis sectionis, & ad minus probant hæc
 Scripturæ Joan. 3. v. 5. *Nisi quis renatus fue-
 rit &c.* Matth. ult. v. 19. *Et tunc docete omnes
 gentes baptizantes eos &c.* Mar. ult. v. 15. *Eun-
 tes in mundum universum predicare Evangelium*
 V u 2 *omni*

114.

Quæ iustifi-
 catio ha-
 beri non
 potest con-
 tempto Ba-
 ptismo.

115.
 Cuius præ-
 ceptum
 obligat om-
 nes adultos
 etiam ante
 iustificatos.
 Joan. 3.
 Matth. ult.
 Mar. ult.

116.
 Licet ante
 quam ba-
 ptizaretur
 fuerit iusti-
 ficatus: